

SENIOR

Biuletyn informacyjny Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów

60-480 Poznań, ul. Wilków Morskich 23/25 tel. 503 695 023, e-mail: seniorzy@zhp.wlkp.pl

NUMER 223 (12) 2024

GRUDZIEŃ 2024

Boże Narodzenie to czas, gdy nawet najmniejszy gest dobra może oświetlić najciemniejsze miejsca.

Bądź promykiem światła dla innych, bo Święta to nie tylko czas prezentów, ale także czas obecności.

Niech Twoja obecność sprawi, że serca innych staną się cieplejsze.

Wesołych Świąt! Czas zatrzymać się na chwilę, docenić to, co mamy, i spojrzeć z optymizmem w przyszłość.

Tego zyczą członkowie prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów Starszyny Harcerskiej i Seniorów.

1. JUBILEUSZE

85 LAT ukończyła HM. EWA BANASZAK. Druhá Ewa swoją działalność harcerską rozpoczęła jako członek Organizacji Harcerskiej w Szkole Podstawowej w Wirach. W roku 1956 była współzałożycielem drużyny w Wirach (obecnie gmina Komorniki). Po zdanej maturze w Liceum Pedagogicznym podjęła pracę w przedszkolu w Czerwonaku i od tego czasu jest związana z tą gminą. Dokładnie działalność dh. Ewy opisała hm. Maria Piechowiak w swojej książce dotyczącej harcerstwa na terenie Czerwonaka „Wspomnijmy sobie”. Hufiec Poznań Powiat, do którego należał Czerwonak pomagał instruktorom w organizacji drużyn. W tym czasie dh. Ewa pełniła różne funkcje - od drużynowej do komendantki Ośrodka ZHP Czerwonak. Była przewodniczącą w Komisjach Hufca: Kształcenia i Prób Instruktorskich oraz Rewizyjnej. Pracowała również w Wydziale Starszoharcerskim Chorągwi Wlkp. ZHP. Przez dwa lata była zastępcą komendanta Ośrodka Szkoleniowego ZHP w Kiekrzu (1966 – 1968). Była organizatorem wielu akcji letnich, zjazdów i zimowisk z ramienia Komendy Chorągwi, Hufca Poznań Powiat, Hufca Czerwonak - np. Akcja Konin, zgrupowanie obozów w Człopie, obozy: Wronczyn, Pogorzeliça, Wisetka, Ostrowo k/Jastrzębiej Góry, Szklarska Poręba, oraz wymiany zagraniczne: Węgry, Czechosłowacja, Niemcy (NRD). Zdobyte stopnie instruktorskie: przewodnik w 1961 r., podharc mistrz w 1963 r. harcmistrz w 1965 r. Odznaczona m. in. Złotym Krzyżem za Zasługi dla ZHP oraz Odznaką Honorową Harcerska Służba Wielkopolsce. Druhá Ewa przez pięć kadencji była radną Rady Gminy Czerwonak pełniąc funkcję Wiceprzewodniczącej Rady Gminy, przez jedną kadencję była Przewodniczącą Gminnej Rady Seniorów. Przez dwa lata była członkiem Prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów starszyny Harcerskiej i Seniorów ZHP. **Obecnie należy do Kręgu Starszyny Harcerskiej i Seniorów „Płomienie” w Czerwonaku.**

Harc mistrz TOMASZ ŻUREK ukończył 85 lat. Druh wstąpił do ZHP dnia 1 września 1949 r. – tak więc minęło 75 lat jego członkostwa w naszej organizacji. Swoje przyrzeczenie harcerskie druh Tomasz złożył w 1950 r., a zobowiązanie instruktorskie w roku 1959. Druh był zastępowym, przybocznym i drużynowym (1958-63) 29 DH im. Tadeusza Kościuszki w Opalenicy, a w latach 1961-63 starszym szczerpu w tym mieście i członkiem Komendy Hufca ZHP w Nowym Tomyślu. Hm. Tomasz Żurek był członkiem Prezydium Powiatowej Rady Przyjaciół ZHP w Nowym Tomyślu 1971 – 1975, a dalsze funkcje pełnił w Lesznie – tak był instruktorem Komendy Chorągwi Leszczyńskiej 1975 – 1992, Przewodniczącym Rady Przyjaciół ZHP w Lesznie 1989 – 1991, od 1992 roku instruktorem Komendy Hufca ZHP Leszno, od 2012 roku do 2024 roku członkiem Komendy Hufca ZHP Leszno, a od 2012 do bieżącego roku Przewodniczącym Zarządu Stowarzyszenia Przyjaciół Harcerstwa Hufca ZHP Leszno. **Obecnie Jubilat jest członkiem Kręgu Seniorów im. mjr. H. Dobrzańskiego „Hubal”,** emerytem, z wykształcenia magistrem ekonomii, posiada duże doświadczenie w pracy samorządowej, politycznej, gospodarczej i tam pełnił funkcje kierownicze, a także zarządzał Klubem Sportowym z dużymi tradycjami - Unią Leszno, wielokrotnym mistrzem Polski w żużlu. Jego hobby to pszczelarstwo (kiedyś posiadał własną pasiekę - 40 uli) i myślistwo. Podczas piastowania różnych funkcji zawodowych zawsze wspierał działania harcerskie – np. w latach 80-tych poprzedniego stulecia ufundował nowy samochód

dostawczy marki Nysa dla Hufca ZHP Leszno z zasobów kierowanej Spółdzielni Budownictwa Wiejskiego, ciągle pozyskiwał sponsorów do tworzenia infrastruktury do pracy harcerskiej. Druh Tomasz nacechowany sumiennością, pracowitością, a przede wszystkim otwartością do ludzi przez ostatnie 17 lat obserwował, ale też i uczestniczył w wielu wydarzeniach harcerskich zarówno na szczeblu hufcowym, ale też chorągwiowym i ogólnozwiązkowym, był uczestnikiem jak i członkiem kadry wielu form Harcerskiej Akcji Letniej. Trwałe ślady działania druha Tomasza to m.in. modernizacja nieruchomości Hufca w Lesznie przy ulicy Sokola, powstanie stancji nad Zalewem Rydzyna w Dąbczu, wiele składników majątku ruchomego Hufca, zorganizowanie Stowarzyszenia Przyjaciół Harcerstwa Hufca ZHP Leszno i przez 12 lat bardzo efektywne jego działanie. W dowód uznania za zasługi hm. Tomasz Żurek otrzymał bardzo wiele odznaczeń państwowych, resortowych i harcerskich, w tym Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi dla ZHP.

SERDECZNE GRATULACJE SKŁADA PREZYDIUM WR KSHIS

2. RELACJE

Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Przyjaciół Harcerstwa Hufca ZHP Leszno - 24 czerwca 2024 roku. Stowarzyszeniu Przyjaciół Harcerstwa Hufca ZHP Leszno od początku jego zarejestrowania w KRS, tj. od 2012 roku, przewodniczył harcmistrz Tomasz Żurek. Stowarzyszenie skupia w swoich szeregach blisko 50 członków oraz otoczone jest szeroką rzeszą sympatyków i osób wspierających leszczyńskie harcerstwo. W ostatnim roku SPH prowadziło działalność między innymi poprzez: pozyskiwanie kolejnych darczyńców z terenu działania Hufca,

w tym rodziców harcerzy i przyjaciół harcerstwa, organizowanie działalności przystani jachtowej przy zbiorniku wodnym Rydzyna w Dąbczu, działanie na rzecz osób w wieku emerytalnym, szczególnie harcerskich seniorów i ich udział w organizowaniu spotkań integracyjnych i jubileuszy, działania na rzecz wyrównywania szans, zapobiegając wykluczeniu społecznemu młodzieży niepełnosprawnej lub uzależnionej, pomoc przy wyposażaniu stancji harcerskiej w Dąbczu, współpracę z samorządami m. Leszna i powiatu leszczyńskiego. Druh Tomasz Żurek zrezygnował z funkcji przewodniczącego, więc Walne Zebranie było okazją (oprócz spraw proceduralnych) do pokazania ogromu jego dokonań.

Rezultaty działań Druha Tomasza są bardzo wymierne - przede wszystkim w sferze materialnej to środki pieniężne blisko ćwierć miliona złotych, sprzęt żeglarski, sprzęt kwatermistrzowski, kontenery na magazyny i inne potrzeby socjalne pozyskiwane od sponsorów. Ale to także tworzenie atmosfery i klimatu wokół harcerstwa, współpraca z Samorządowcami, osobami kierującymi różnymi podmiotami gospodarczymi oraz osobami ze sfery działań społecznych czy kultury. Trzeba też dodać, że zanim powstało Stowarzyszenie - już w roku 2010 w Plebiscycie Najlepszy z Najlepszych organizowanym przez Komendę Chorągwi Wielkopolskiej ZHP druha Tomasz był laureatem w kategorii Harcerski Menedżer. Podczas Walnego Zebrania Członków SPH szczególne podziękowania dla druha Tomasza złożył **Prezydent Miasta Leszna Grzegorz RUSIECKI** doceniając wkład i zaangażowanie w tworzenie warunków do działalności harcerskiej i uznając społeczną aktywność, zawsze skierowaną na popularyzowanie idei harcerstwa. **Komendant Chorągwi Wielkopolskiej ZHP hm. Maciej Siwiak wyróżnił hm. Tomasza Srebrną Lilijką** w uznaniu zasług w tworzeniu i rozwoju ruchu przyjaciół harcerstwa. **Komendantka Hufca ZHP w Lesznie hm. Iwona Śmiłowska-Zydorczyk** wyraziła podziw dla profesjonalnej i pełnej poświęcenia pracy jako Przewodniczącego Zarządu SPH i jednocześnie członka Komendy Hufca ZHP w Lesznie. Podziękowania również składali: **hm. Rafał Maćkowiak** – członek Rady Naczelnej ZHP, **hm. Ryszard Wosiński** – były Naczelnik ZHP i **hm. Piotr Majorczyk** – Komendant Kręgu Seniorów im. mjr. H. Dobrzańskiego „Hubala” (do którego należy Druh Tomek). Również szefowie wielu firm, podmiotów gospodarczych i szeregu instytucji dziękowali druhowi Tomaszowi za jego niezłomność i wierność ideom harcerstwa i z podziwem odnosili się do jego uporczywego, w pozytywnym tego słowa znaczeniu, dążenia do celu. Członkowie Stowarzyszenia dziękując swojemu Przewodniczącemu podkreślili, że bardzo wysoko „postawił poprzeczkę” swoim następcom w dochodzeniu do realizacji celów Stowarzyszenia. Uchwałą Walnego Zebrania Członków SPH druha **hm. Tomasz Żurek** uzyskał tytuł Honorowego Przewodniczącego Zarządu Stowarzyszenia Przyjaciół Harcerstwa Hufca ZHP Leszno. Na koniec z poczuciem ogromnej odpowiedzialności pragnę poinformować, że nowo wybrany zarząd SPH powierzył mi funkcję przewodniczącego - *hm. Wierczystaw Celer.*

za jego niezłomność i wierność ideom harcerstwa i z podziwem odnosili się do jego uporczywego, w pozytywnym tego słowa znaczeniu, dążenia do celu. Członkowie Stowarzyszenia dziękując swojemu Przewodniczącemu podkreślili, że bardzo wysoko „postawił poprzeczkę” swoim następcom w dochodzeniu do realizacji celów Stowarzyszenia. Uchwałą Walnego Zebrania Członków SPH druha **hm. Tomasz Żurek** uzyskał tytuł Honorowego Przewodniczącego Zarządu Stowarzyszenia Przyjaciół Harcerstwa Hufca ZHP Leszno. Na koniec z poczuciem ogromnej odpowiedzialności pragnę poinformować, że nowo wybrany zarząd SPH powierzył mi funkcję przewodniczącego - *hm. Wierczystaw Celer.*

Święto gotowanego, a nie jak tradycyjnie „piezonego” ziemniaka. 8 października 2024 r.
Harcerski Krąg Seniorów „Wierna Brać” przy Komendzie Hufca w Pile spotkał się jak co roku na Święcie Piezonego Ziemniaka.

Niestety w tym roku były to ziemniaki gotowane „w mundurkach”, ponieważ w pięknym Ośrodku „Okraślaku” w Pile nie było możliwości rozpalenia ogniska. Nie przeszkadzało to uczestnikom, bo przy suto zastawionym stole

oprócz powyższych pyrek były sałatki, gzik, śledzie w śmietanie no i oczywiście ciasta, kawa i herbata, a wszystko to przygotowane przez uczestników. Tradycyjnie przewodnicząca Kręgu hm. Maria Trzyna wręczyła symboliczne chusty nowym, ale zaangażowanym członkom Kręgu – druheniom Helenie Lichocie, Annie Szerement i Bożenie Michaelis. Zawsze jest to dla nas doniosła chwila, cieszymy się, że nasze szeregi zwiększają się o nowych członków. Potem drużna Terenia Żelaźniewicz podzieliła się z nami ciekawostkami o ziemniakach – między innymi tym, że w Polsce są ich różne nazwy – kartofle, pyry, grule, gerogole, bombary, gajdoki. Opowiedziała też skąd ziemniaki pochodzą, kiedy zjawily się w Europie, dlaczego król Jan III Sobieski przestał wrek ziemniaków Marysieńce... Co o tym myślicie? Warto było przyjść na spotkanie? Z pewnością TAK. W miłej atmosferze, przy pięknej pogodzie szybko i przyjemnie minął wspólnie spędzony czas.

/hm. Maria Trzyna – przew. HKS „Wierna Brać”/

Od redakcji – ci, którzy nie uczestniczyli w Zlocie Chorągwi Wlkp. na trasie seniorów w czerwcu 2022 r. i nie zwiedzili Muzeum Pyry (my byliśmy w nim już kilkakrotnie) mogą to uczynić w każdej chwili – Poznań ul. Wroniecka 18, wejście od ul. Mokrej, tel. [609 121 611](tel:609121611). Fajni przewodnicy, historia ziemniaka bardzo „strawnie” podana, pod koniec można zjeść samodzielnie przyprawioną na początku zwiedzania pyrkę 😊

Wyprawa „Płomieni” do Szklarskiej Poręby. 14 października

wyruszyliśmy w podróż do Szklarskiej Poręby, do miejsca, gdzie zaczęło się obozowe życie Hufca Czerwonak, miejsca wspomnień, młodości i życia obozowego. Podróż rozpoczęła się o 7.00 rano pociągiem z Poznania, który od razu zmienił się w „wesoły pociąg”. Po dotarciu na miejsce i zakwaterowaniu wybraliśmy się na spacer ulicami Szklarskiej Poręby, gdzie olśniły nas widoki górskie i poczuliśmy „Ducha Gór”. Następnego dnia odwiedziliśmy Pragę. Miły przewodnik już

w autobusie opowiadał o historii i zwyczajach, zapoznawał z legendami. W Pradze oprowadzał nas malowniczymi uliczkami, placami i ogrodami. Praga zachwyca swą architekturą, położeniem i pięknymi widokami. Most Karola nad Wełtawą, Rynek Staromiejski z najlepiej zachowanym zegarem astronomicznym czy Zamek Praski – ponad tysiącletnia siedziba czeskich władców pozostaną na długo w pamięci. Po powrocie zmęczeni, ale zadowoleni spotkaliśmy się na obozowisku, aby zjeść wspólną kolację i pośpiewać harcerskie piosenki. Trzeciego dnia można było wybrać trasę. Pierwsza grupa wybrała się na grzyby do lasu okalającego obozowisko. Warto było – zbiory okazały się obfite - w większości prawdziwki. Druga grupa (aż dwuosobowa – Adam i Hania) udała się w góry żółtym szlakiem na Łabski Szczyt, skąd wrócili niebieskim szlakiem do obozowiska (oczywiście z dużą ilością prawdziwków nazbieranych w drodze powrotnej). Pozostali udali się niebieskim szlakiem do Wodospadu Szklarki, który po ulewnych deszczach zachwycał obfitością spadającej wody, następnie dość stromą ścieżką dotarli do ciekawego kamienia „Chybotek” a następnie omijając „Grób Karkonosza” - ze „Złotego Widoku” podziwiali przepiękną panoramę Karkonoszy. Pogoda była słoneczna, więc widoki były wspaniałe.

Wieczorem na wspólnej kolacji mogliśmy wymienić się wrażeniami z minionego dnia. W ostatnim dniu pobytu przed południem udaliśmy się do miasta, aby zaopatrzyć się w pamiątki i w południe wsiadaliśmy do pociągu, aby wracać do domu. Czas wycieczki tak szybko minął, że już myślimy o następnym wyjeździe.

/Iwona Andrzejewska, Hanna Stężycka, Alicja Krause, Anna Halaburda – KSH Płomienie – Czerwonak/

Zgodnie z komunikatem w poprzednim SENIORZE dnia 30.10. br. w kościele pw. Jana Jerozolimskiego za Murami w Poznaniu odprawiona została z inicjatywy prezydium WR KSHiS msza św. w intencji wszystkich zmarłych harcerzy z Chorągwi Wlkp.

ZHP. Mszę św. odprawił proboszcz parafii – ks. prałat dr. Paweł Deskur,

który jeszcze przed jej rozpoczęciem zwrócił uwagę na to, że po raz pierwszy założył stulę harcerską. Stula ta ufundowana została z inicjatywy śp. Druha Mieczysława Jankowskiego z I Kręgu Seniorów w Hufcu Jeżyce (późniejszego członka KSH „Szóstacy”). Po mszy św. udaliśmy się jak co roku do salki parafialnej. Po uczczeniu chwilą ciszy wszystkich naszych przyjaciół harcerskich, którzy odeszli na Wieczną Wartę – przy kawie i ciastkach, wśród których były oczekiwane przez wszystkich pierniczki upieczone przez przewodniczącą prezydium Rady hm. Gabrielę Jaskulską – śpiewaliśmy patriotyczne piosenki przy akompaniamencie gitary hm. Bogusława Olejniczaka. Tak wprawialiśmy się do obchodów Święta Niepodległości. W przerwach między

śpiewem poszczególne osoby wspominały druhny i druhów, którzy już nie są z nami. Były to krótkie wypowiedzi o miłych, pamiętnych chwilach z Nimi

spędzonych.... Żałujemy, że mimo zaproszenia nie było z nami druhów z niektórych Kręgów. Dojazd do kościoła jest prosty, a chyba warto choć raz w roku wspólnie powspominać przyjaciół....

Druhny, które na różnych spotkaniach miały możliwość skosztowania pierniczek druhny Gabrysi – poprosiły o przepis na nie. Oto on:

„Pierniki” - Składniki: 1 kg mąki, 40 dag miodu, 25 dag cukru, 25 dag masła lub margaryny, 2 paczki przyprawy do piernika, 1 łyżeczka amoniaku, 1 czubata łyżeczka sody, 4 całe jajka, 1,5 łyżki kakao. Masło z miodem zagotować. Mąkę wsypać do miski i zaparzyć masłem z miodem. 4 całe jajka utrzeć z cukrem, dodać przyprawę do piernika, amoniak, sodę, kakao i wymieszać. Połączyć z zaparzoną mąką i wyrobić jak na makaron. Ciasto zarobić kilka godzin przed pieczeniem (może być dzień przed pieczeniem). Wykrawać pierniczki i piec 8 – 10 min. Smacznego!

Pod Pomnikiem Harcerzy na Malcie dnia 4 listopada o godz. 18.00 rozpoczął się **Apel Pamięci**. Po odśpiewaniu Hymnu ZHP i złożeniu raportu przez uczestniczące w wydarzeniu jednostki harcerskie Komendantka Hufca ZHP Poznań Nowe Miasto hm. Dominika Biernacka przypomniała, dlaczego spotykamy się w okolicach Zaduszek w tym miejscu – pod pomnikiem poległych harcerzy. Młoda druha odczytała Apel Pamięci, w którym przywołano druhów tworzących harcerstwo w Wielkopolsce i w Poznaniu, Powstańców Wielkopolskich, uczestników walk o niepodległość Polski, druhów, którzy w ostatnim roku odeszli na Wieczną Wartę... Delegacje środowisk – w tym delegacja WR KSHiS – umieściły pod Pomnikiem znicze. Dumni jesteśmy, że oprócz licznie zgromadzonej młodzieży widać było na Apelu seniorów przybyłych z Kręgów w Czerwonaku, Wągrowca, Poznania – Jeźyce i OWAR. Dziękujemy!

Poznań ma nowy pomnik. - Pomnik Wypędzonych Wielkopolan Powstał w parku im. Karola Marcinkowskiego u zbiegu ulic Powstańców Wielkopolskich i Towarowej. Odświeżony został dnia 5 listopada – nieprzypadkowo tego dnia, gdyż była to 85 rocznica pierwszych wysiedleń poznaniaków, którzy zostali wyrzuceni ze swoich domów i osadzeni w obozie przejściowym Lager Glowna. „W następnych miesiącach przez obóz ten Niemcy wysiedlili do Generalnego Gubernatorstwa prawie 33 tysiące osób. Był to element wielkiej

zbrodniczej akcji mającej na celu germanizację całego regionu, w ramach której przesiedlono siłą kilkaset tysięcy Polaków” - informuje Instytut Pamięci Narodowej w Poznaniu. Autorem pomnika jest Karol Badyna. W uroczystości, która zgromadziła wielką rzeszę ludzi uczestniczyli też seniorzy ZHP.

„Bo wszyscy harcerze to jedna rodzina...”

A gdzie lepiej przekonać się o tym, jak nie na wspólnej zbiórce seniorów z młodszymi harcerzami. Tak właśnie wspólnie na śpiewanki spotkali się na zaproszenie p.wd. Weroniki Ciągło i p.wd. Agaty Jankowskiej członkowie 46 PDH

„Kółko Dziejów” oraz Kręgu Starszyny Harcerskiej OWAR – Hufiec ZHP Nowe Miasto w Poznaniu. Zbiórka odbyła się w Szkole Podstawowej nr 46 – rodzimej szkole członków Kręgu. Nazywamy się przecież OWAR, co jest skrótem od „Osiedle Warszawskie”. Ilość młodych harcerzy na zbiórce sprawiła nam wielką radość. Świece zapalił: drużyna Agata, drużyna Grzegorz oraz – na życzenie drużyny Weroniki – hm. Barbara Król. Poptęły piosenki starsze i nowsze przy akompaniamencie gitary drużyna Mieszka. Złożono serdeczne gratulacje drużynie Weronice, która w przeddzień obchodziła swoje urodziny. Wspólne piosenki sprawiły nam doskonały humor, a po zawiązaniu pożegnania Kręgu seniorzy wyruszyli do domów wspominając ciepło chwile spędzone za młodo i dziś w Szkole Podstawowej. /KSH OWAR – Poznań/

Dnia 6.11.2024 – przedstawicielki Prezydium WR KSHiS – przewodnicząca hm. Gabriela Jaskulska wraz z zastępczynią hm. Barbarą Król udały się do Leszna, gdzie w towarzystwie córek śp. hm. Stefani Wajman odwiedziły Jej grób oraz grób śp. hm. Felicji Krzymińskiej, zapalając znicze z emblematami Wielkopolskiej Rady na tych nagrobkach.

11 listopada w Poznaniu świętuje się podwójnie. To ważny dzień dla wszystkich Polaków, ponieważ mija 106 lat od odzyskania przez Polskę niepodległości. Dla Poznania to dzień szczególnie ważny, ponieważ obchodzone są Imieniny Ulicy Święty Marcin. Ten święty dla Poznania jest szczególnie ważny. Jego płaszcz rozcięty na pół i ofiarowany jako okrycie dla żebraka jest od stuleci symbolem chrześcijańskiej powinności opieki nad ubogimi. W organizowanych od lat w Poznaniu Imieninach Ulicy przeplatają się motywy obu świąt. W tym dniu królowały rogale

marcińskie - to już nasza poznańska tradycja. Główne obchody Święta Niepodległości w Poznaniu odbyły się w Parku im. św. Jana Pawła II na Łęgach Dębińskich. Został odczytany apel pamięci, któremu towarzyszył wystrzał armatni, odbyła się defilada pododdziałów i grup rekonstrukcyjnych. Marszałek Województwa Wielkopolskiego, Marek Woźniak, zaprosił na uroczysty koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości w Teatrze Wielkim im. Stanisława Moniuszki, zorganizowany został Bieg Niepodległości - uczestnicy w biało - czerwonych strojach pokonywali 10-kilometrową trasę. Można było także wejść na Kopiec Wolności. Odbywały się również apele pamięci i inne wydarzenia w każdym z miejsc będących siedzibami wielkopolskich Kręgów Seniorów. W wielu z tych wydarzeń uczestniczyli seniorzy ZHP. /na podstawie różnych źródeł/

Trzemeszeńskiej, którzy dnia 22 listopada 2024 roku wzięli udział w konkursie „Odkrywamy piosenki... harcerskie i patriotyczne”. Konkurs piosenki został zorganizowany przez Komendę Hufca w auli Szkoły

Podstawowej nr 1 w Trzemesznie. Seniorzy przygotowali dwa występy – „Wojenka, wojenka” oraz „jak dobrze nam” i w kwalifikacji jednostek Hufca ZHP Trzemeszno zajęli 2 miejsce! Cieszymy się, że mogliśmy wziąć udział, wysłuchać i zachwycić się występami zuchów, harcerzy, harcerzy starszych wędrowników. Na międzypokoleniową integrację nigdy nie jest za późno. Trzemeszeńscy seniorzy są tego najlepszym dowodem! Poza konkursem bardzo ważny był moment przekazania przez komendanta Kręgu Seniorów Harcerskich – phm. Ireneusza Kasprzyka przyznanej honorowej odznaki Chorągwi Wielkopolskiej

„Wielkopolskim Seniorom i Starszyźnie ZHP” p.wd. Zbigniewowi Matelskiemu, należącemu do tego Kręgu. /phm. Ireneusz Kasprzyk/

UPAMIĘTNILI SENIORÓW, KTÓRZY ODESZLI W OSTATNIM ROKU - Coroczną tradycją dla harcerskiej braci jest organizowana w Kościele Rzymskokatolickim pw. św. Jerzego w Gnieźnie z inicjatywy gnieźnieńskich seniorów ZHP msza święta. Ma ona miejsce w ostatnią niedzielę listopada, przed rozpoczęciem adwentu. Spotykają się na niej harcerze, instruktorzy, seniorzy. To okazja do spotkania, ale przede wszystkim wspomnienia tych, którzy odeszli przez ostatnie 12 miesięcy. 24 listopada 2024 roku do pierwszej stolicy Polski zjechali seniorzy nie tylko z Wielkopolski. Pojawili się przedstawiciele Kręgów Seniorów Harcerskich m.in. z

Mogilna, Trzemeszna, Gniezna, Janowca Wielkopolskiego, Wągrowca, Poznania. Mszy przewodniczył kapelan Hufca ZHP Gniezno pwd. Wojciech Orzechowski. W czasie nabożeństwa na gitarze akompaniowali harcerze z gnieźnieńskiego hufca, a wśród ministrantów pojawił się przedstawiciel harcerskiej braci. Po wyjściu z kościoła uczestnicy harcerskiej mszy stanęli do wspólnego kręgu, zakończonego puszczeniem iskierki. Następnie przeszli do sali seminarium, gdzie przy kawie i ciastku wspominali seniorskie koleżanki i kolegów, których zabrakło wśród nich. Spotykajmy się, kiedy możemy. Nie wiadomo, ile wspólnych ognisk, piosenek i chwil zostało nam jeszcze danych.

/phm..Ireneusz Kasprzyk/

„Z inicjatywy Hufca ZHP Gniezno im. Bolesława Chrobrego oraz Prezydenta Gniezna Michała Powołowskiego, a także dzięki jednogłośnie decyzji Rady Miasta Gniezna do zaszczytnego grona Honorowych Obywateli Miasta Gniezna dołącza Pan Aleksander Sekulski. Jest to zdecydowanie postać w naszym mieście, której przedstawiać nie trzeba - poniżej przedstawimy kilka faktów z życia odznaczonego. Harcmistrz Aleksander Sekulski (Czarny Sęp) urodził się 12 grudnia 1933 r. w

Gnieźnie, wstąpił do harcerstwa 20 kwietnia 1945 roku i po okresie próbnym rozkazem z dnia 15 maja 1945 r. przyjęty do 3 Drużyny Harcerzy im. Henryka Sienkiewicza przy Szkole Powszechnej nr 1 w Gnieźnie. W 1990 r. doprowadził do poświęcenia „Pomnika Harcerskiej Pamięci”, które to nastąpiło podczas VI Ogólnopolskiego Zjazdu Kolejowych Drużyn Harcerskich, którego również był organizatorem. W 1994 r. stworzył Krąg Starszyny Harcerskiej, którego obecnie jest jego przewodniczącym. Obok bezpośredniej pracy z młodzieżą druha Aleksander Sekulski pełnił szereg innych funkcji. Mianowicie: w latach 1962-72 był członkiem komendy hufca, 1972 – 1982 zastępcą komendanta hufca a 2009 – 2011 komendantem Hufca Gniezno. W latach 1973 - 94 przewodniczącym Komisji Kształcenia i Stopni Instruktorskich, a 1984-86 Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Hufca. Od 2009 był przewodniczącym Komisji Historycznej. Oficjalnie, odznaczenie zostanie wręczone Panu Aleksandrowi podczas Uroczystej Sesji Rady Miasta, 28 grudnia.”

/facebook - Królewskie Gniezno/

Listopadowa zbiórka Kręgu Szóstaków odbyła się 26.11.2024 r. w Harcówce na Winiarach i miała wyjątkowo uroczysty charakter.

Druhny i druhowie: Renia Mankiewicz, Ania Głowacka, Ania Tałaj oraz Andrzej Walerczyk obecni na zbiórce, a także z powodu

choroby nieobecni Zbigniew Pawuła, Bożena Mieleniak, Mirosława Kaczmarek, Bolesław Kaczmarek i Zbigniew Jankowski w roku 2024 obchodzili swoje wyjątkowe – okrągłe urodziny. Obecni Jubilaci otrzymali bukiety kwiatów, tradycyjnie odśpiewaliśmy STO LAT, a komendant Szóstaków i zaproszone drużyny hm. Barbara Król i hm. Urszula Kocikowska reprezentujące Prezydium Wielkopolskiej Rady Kręgów złożyli im najlepsze życzenia. Do nieobecnych Jubilatów udamy się ze Światłem Betlejemskim. Nie

zapomnieliśmy też o nadchodzących imieninach Andrzejów. Druhowie Andrzej Konarkowski - nasz akordeonista i dh Andrzej Walerczyk również otrzymali najlepsze życzenia i kwiaty. Śpiewaliśmy przy gitarze i akordeonie nasze piękne harcerskie piosenki. Zbiórka urodzinowo- andrzejkowa odbywała się przy odświętnie nakrytych stołach, na platerach znalazły się różnego rodzaju wyroby garmazeryjne, popijaliśmy je gorącym barszczem. Było smacznie i kolorowo. Dh Stasiu Jędrzejczak przygotował muzyczkę z płyt, która towarzyszyła

nam przy jedzeniu i rozmowach. Piliśmy kawę, jedliśmy pączki i wspaniały sernik upieczony przez Solenizanta Andrzeja Konarkowskiego – pycha !!! Było to piękne spotkanie Przyjaciół. Na zakończenie stanęliśmy do kręgu i obiecaliśmy sobie, że spotkamy się „andrzejkowo” za rok. Czuwaj! /p.wd. Krystyna Krobska – KHS Szóstacy – Poznań/

3. HISTORIA

*Jedna z akcji wysiedleń w Kraju Warty.
Fot.: Bundesarchiv*

Dla tysięcy Polaków z Poznania i Wielkopolski okupacja niemiecka, rozpoczęta we wrześniu 1939 roku, oznaczała utratę rodzinnego mieszkania lub domu. Schemat działania okupantów był zwykle ten sam. Działali z zaskoczenia: wieczorem, w nocy lub wczesnym rankiem, by zminimalizować możliwość oporu. Przychodzili w policyjnej lub gestapowskiej obstawie. Dawali piętnaście, dwadzieścia minut, by wypędzani mogli spakować najbardziej potrzebne rzeczy. Ile można zabrać ze sobą w tak krótkim czasie, mając na uwadze małe dzieci i trzaskający za oknami mróz? Kompletnie

wyposażone, zrabowane Polakom mieszkania były niemieckim okupantom potrzebne dla ich rodaków, ściąganych z krajów nadbałtyckich, Galicji czy Wołynia – w myśl porozumienia zawartego przez III Rzeszę ze Stalinem. Czy ich nowych lokatorów kiedykolwiek nasza refleksja, co stało się z poprzednimi mieszkańcami tych adresów? Zapewne nie zdawali sobie sprawy, że wyrzuceni na chłód i śnieg Polacy, jechali do obozu przejściowego na Głównej, albo do innych miejsc zbornych, gdzie bytowali w prymitywnych warunkach, często na betonowej posadzce baraków. Ostatecznie – wywożeni jak bydło w pociągach, przy niskich temperaturach – trafiali do Generalnego Gubernatorstwa. I choć w wielu przypadkach doświadczali tam pomocy ze strony rodaków, wojenne lata przeżyli w biedzie i prymitywnych warunkach. Niektórzy już nigdy nie wrócili w rodzinne strony – nie przeżyli wielodniowej podróży w przeszywającym zimnie lub śmiertelnie rozchorowali się już w nowych, depresyjnych okolicznościach. Cała ta operacja była elementem wielkiego planu okupantów, polegającego na trwałym przesunięciu żywiołu słowiańskiego na wschód. A także na fizycznej likwidacji Żydów oraz części Polaków. Ziemie dawnej Polski miały zostać skutecznie "z niemczone", zasiedlone na zawsze przez element germański. Nad realizacją tego procesu czuwał sam *Reichsführer SS* Heinrich Himmler. Relacje pierwszych wypędzonych tamtej wojny od lat zbiera wytrwale redaktor Jacek Kubiak i zespół jego współpracowników. Publikujemy je sukcesywnie na naszej stronie, bo to ważna część zarówno naszej regionalnej, jak i ogólnopolskiej historii. Ważna, bo pokazująca, że to hitlerowskie Niemcy użyły instrumentu wypędzeń jako pierwsze, a to, co spotkało Niemców na wschodzie po przegranej wojnie było w dużej mierze konsekwencją wydarzeń rozpoczętych na tak masową skalę przez III Rzeszę. Każda z publikowanych przez nas historii to fragment osobistych przeżyć tych ludzi, będących w momencie wypędzeń z domów często jeszcze dziećmi. Takich wysiedlonych były setki tysięcy, historycy szacują liczbę osób pozbawionych dachu nad głową – w samym tylko *Kraju Warty* – na **ponad 280 tysięcy**. Dla wielu z nich była to trauma na całe życie.

/Poznańskie archiwum historii mówionej/

Malta nad Wartą /skrót/ - Co ma wspólnego stolica Wielkopolski z wyspą na Morzu Śródziemnym i terminologią wypraw krzyżowych?

Przybysz spoza Poznania, który wjeżdża do stolicy Wielkopolski od strony Warszawy, zwróci uwagę na stojący po lewej stronie niewielki kościół o charakterystycznej sylwetce, z niską, przysadzistą wieżą. Na ścianie szczytowej, jak to na świątyni, widnieje krzyż - ale trochę inny, charakterystyczny, przypominający niektóre krzyże orderowe. Gdy zaś dodamy jeszcze nazwę tego miejsca: Komandoria, a sąsiedniego sztucznego jeziora: Maltańskie - zdziwienie będzie tym większe. Co ma wspólnego stolica Wielkopolski z wyspą na Morzu Śródziemnym i terminologią wypraw krzyżowych? **Zakonni rycerze** - Wyprawy krzyżowe nie podlegają jednoznacznej ocenie. Spośród powstałych wtedy zakonów rycerskich najpotężniejsi byli templariusze, powołani w 1118 roku, a także szpitalnicy, czyli Rycerze Szpitala Jerozolimskiego św. Jana Chrzciciela - joannici, oraz Zakon Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie, czyli Krzyżacy, powołani w Akce w 1198 roku. Losy tych zakonów w Ziemi Świętej były różne, wszystkie jednak podzieliły wspólny los: poniosły klęskę w Afryce i zostały zmuszone do powrotu do Europy. Wyjątkowe były losy joannitów. Po upadku rywali - templariuszy, stali się potęgą rycerską w całej chrześcijańskiej Europie. Oficjalnie wciąż głosili zamiar kontynuowania walki o Ziemię Świętą. Po utracie Rodos szpitalnicy w 1530 roku założyli własny ośrodek na Malcie, uzyskanej od cesarza, i odtąd już na stałe utrwaliła się nowa nazwa zakonu: Kawalerowie

(czyli rycerze) Maltańscy. Dziś, choć już bez własnej bazy na wyspie, Zakon Maltański jest jedną z najbardziej elitarnych organizacji charytatywnych na świecie, o surowym regulaminie przyjmowania nowych członków. **Hospicjum dla pielgrzymów** - Na ziemi polskie joannici zawitali około 1166 roku, sprowadzeni przez księcia Henryka Sandomierskiego. Wkrótce zaczęły pojawiać się kolejne „domy” zakonne szpitalników. W zasadzie Kawalerowie Maltańscy, jako organizacja charytatywna, mimo drobnych konfliktów, nikomu się nie narażali, z czasem zaś przyjęto do zakonu wielu braci spośród starych polskich rodów szlacheckich i arystokratycznych. W 1927 roku powstał Związek Polskich Kawalerów Maltańskich, który - z przerwami spowodowanymi sytuacją polityczną w kraju - istnieje do dzisiaj. Siedzibą związku został Poznań, a kościół **pw. św. Jana Jerozolimskiego** jest główną świątynią organizacji. W Poznaniu joannici pojawili się dokładnie 6 maja 1170 roku, gdy brat Henryka Sandomierskiego, Mieszko III Stary ufundował tu szpital - hospicjum św. Michała Archanioła dla ubogich i wędrowców, pielgrzymów do grobu św. Wojciecha w Gnieźnie. który miał być obsługiwany właśnie przez rycerzy św. Jana. Przybyli oni tu dopiero w 1187 roku, założyli też oddzielną komandorię. Początkowo byli to rycerze niemieccy, jednak od XV wieku władcy polscy dbali, by komandorami byli wyłącznie Polacy, choć formalnie władza zwierzchnia poznańskich maltańczyków znajdowała się w Pradze. Odtąd też miejsce poza zasięgiem grodu poznańskiego, dziś położone na obrzeżu Śródki, nazwano Komandorią. **Miecz w katedrze** - Siedziba rycerzy - zakonników musiała mieć swoją świątynię. Kościół istniał tu już w XII wieku, natomiast na przełomie tego i następnego stulecia powstała w Poznaniu parafia pw. św. Jana, zasięgiem obejmująca również Rataje i Żegrze. Począwszy od XV wieku komandorów zakonu w Poznaniu mianował król i z czasem stanowisko to stało się swoistą synekurą - nagrodą nadawaną przez monarchę. Każdy komandor był kanonikiem poznańskim, a od XVI wieku wprowadzenie go na urząd odbywało się uroczystie w katedrze, w pełnej gali rycerskiej. Jako obrońca wiary i Kościoła otrzymywał od kapituły miecz obosieczny, szyszak rycerski i złoty łańcuch. Zasiadał w stallach katedralnych. Ostatnim komandorem joannitów poznańskich był Andrzej Marcin Bończa Miaskowski, zmarły w 1832 roku. Zgodnie z prawem obowiązującym w państwie pruskim, wygaśnięcie konwentu powodowało przejście dóbr danego klasztoru bądź zakonu na własność państwa. To samo stało się i z poznańską komandorią, w której udało się, jedynie staraniem proboszcza i parafian, uratować kościół przed rozbiórką. **Style na wykład** - Rycerze maltańscy powrócili do Poznania dopiero z chwilą odzyskania przez Polskę niepodległości. Po utworzeniu Związku Polskich Kawalerów Maltańskich zajęto się losem kościoła pw. św. Jana Jerozolimskiego w Poznaniu, który wtedy był już w nie najlepszym stanie. Ogłoszono zbiórkę wśród członków organizacji, co w latach 1927-1928 pozwoliło uzyskać kwotę wystarczającą na zabezpieczenie świątyni. Sam kościół, zbudowany na przełomie XII i XIII wieku, dziś może posłużyć za przykład na wykładzie z historii architektury. Portal i część bryły świątyni to styl romański. Główna bryła - to gotyk (jedna z pierwszych w Wielkopolsce świątyni postawionych z cegły). Wieża zbudowana jest w stylu renesansowym, postawiona zaś przy stronie południowej kaplica komandorska - barokowym. /Autor: **MAREK REZLER**/

27 grudnia - Powstanie Wielkopolskie -

Każdego roku Wielkopolanie w sposób niezwykle uroczysty obchodzą rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Na przypomnienie zasługuje jednak ta szczególna - pierwsza - 27 grudnia 1919 roku. „Dzisiaj Poznań obchodzi pierwszą rocznicę swego uwolnienia się spod jarzma niemieckiego. Dnia 27 grudnia 1918 r. bowiem pękły wreszcie okowy, które przez kilkanaście lat dziesiątków tamowały nam oddech, pozbawiały nas samodzielnego politycznego i narodowego życia. Jak długa

była niewola, tak krótką była walka o wolność. Nieledwie w jednym dniu wyparliśmy wroga, rozporządzającego jeszcze poważnymi środkami, poza mury naszego miasta, a w ślad Poznania podążyła niebawem cała prawie nasza dzielnica, łącząc się ze stolicą, wznosząc wszędzie godła narodowe. Dzień 27 grudnia zapisał się złotymi zgłoskami w dziejach naszego miasta, naszej dzielnicy, naszego narodu. Rocznice, te obchodzić będziemy po

wsze wieki uroczycie. W obchodzie, który się rozpocznie dzisiaj, uczestniczyć będą obok całego tutejszego społeczeństwa, wybitni obywatele z innych dzielnic. Zapowiedzieli więc swój przyjazd do Poznania b. prezes gabinetu Paderewski, Naczelnik państwa oraz nowy kierownik rządu, p. Skulski." – donoszono w „Dzienniku u Poznańskim” przed dzień pierwszej rocznicy wybuchu powstania wielkopolskiego. Więcej o poznańskich obchodach pierwszej rocznicy powstania wielkopolskiego na stronie <https://27grudnia.pl/aktualnosci.../pierwsza-rocznica/>. Na zdjęciu: Fotografia ilustracyjna - Strona

tytułowa jednodniówki wydanej w 1932 roku, z okazji 14 rocznicy powstania wielkopolskiego; „W rocznicę powstania grudniowego: jednodniówka Związku Weteranów Powstań narodowych 1914/18”, Legia Mocarstwa, Poznań 1932.

Rodzinna tradycja

– Pragnę przytoczyć rodzinną historię, która powtórzyła się dokładnie po 100 latach. Ojciec mój – Rajmund Terczewski – skaut, ochotnik Powstania Wielkopolskiego (w kronice drużyny PIAST napisano „Bohater Drużyny”) za zasługi i walkę w Powstaniu otrzymał Ryngraf Harcerski, a po 100 latach identyczny Ryngraf otrzymałam od Komisji Historycznej Chorągwi Wielkopolskiej ZHP ja – jego córka. To wyróżnienie i otrzymanie takiej nagrody choć szalenie zaszczytne - bardzo mnie zaskoczyło. Porównałam moją pracę w Komisji do walki mojego ojca mającego wówczas 17 lat, który wziął udział w Powstaniu nie bacząc na niebezpieczeństwo. Serdecznie dziękuję za docenienie mojej pracy i z radością dzielę się tym z gronem spod znaku harcerskiej lilijki. Pwd. **Maria Wielebska**.

4. KOMUNIKATY

✚ **Dnia 14 grudnia o godz. 11.00** zacznie się kolejna, **ok. godzinna wycieczka** – (tym razem z harcerskim tłem) **po Os. Warszawskim w Poznaniu**. Początek – przystanek Łomżyńska przy restauracji „Na Widelcu”. Po jej zakończeniu – spotkanie w SP nr 46 przy ul. Inowrocławskiej 19 przy kawie i oglądaniu na dużym ekranie harcerskich zdjęć z lat powojennych. Zaprasza Fundacja Inicjatyw Społecznych i Rozwoju Przedsiębiorczości.

✚ Betlejemskie Światło Pokoju – odbiór Świata dnia 16 grudnia – msza św. o godz. 18.30 w Farze Poznańskiej. Należy przynieść swoje lampiony.

✚ Koncert zespołu „Retro Cafe”, którego kierowniczką jest hm. Gabriela Jaskulska – 27.12. ok. godz. 16.00 – estrada ul. Św. Marcin w Poznaniu od str. ul. Gwarnej.

✚ W piątek 27 grudnia 2024 r. o godz. 19:00 na placu Kolegiackim w Poznaniu po raz kolejny uczczenie rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego poprzez wspólne **Śpiewanki powstańcze**.

✚ Tym razem – w uzgodnieniu z prezydium WR KSHiS dnia 29 grudnia br. – niedziela o godz. 14.00 na Polanie Harcerskiej na Malcie odbędzie się Apel Pamięci z okazji rocznicy Postania Wielkopolskiego. Seniorzy dopiszcie obecnością ☺

✚ **Komenda Wspólnoty Seniorów ZHP im. księdza hm. Antoniego Bogdańskiego w Skulsku zaprasza dnia 11 stycznia 2025 r. na godz. 11.00 na Opłatek Wspólnoty – tym razem do KIJOWCA (Świetlica Gminna). Koszt 45,00 zł płatne przelewem na konto Hufca ZHP Konin 97 1090 1199 0000 0001 1906 8379 z dopiskiem „Opłatek Wspólnoty – Krąg za osoby”. Zapisy na adres jerzylipinski233@wp.pl i płatność do dnia 7 stycznia 2025 r.**

5. Z ŻAŁOBNEJ KARTY:

27 października 2024 roku, w wieku 88 lat, został powołany do pełnienia wiecznej służby Druh pwd. **TADEUSZ NIEMCZEWSKI**. Od 2012 roku członek Kręgu Seniorów w Słupcy. Wcześniej przyboczny, drużynowy w różnych jednostkach harcerskich. „Jaworzniak”, umieszczony w więzieniu dla młodocianych więźniów politycznych w Jaworznie. W działaniu nie uznawał „chodzenia na skrót”. Słowa Przymierzenia i Prawa Harcerskiego były dla niego drogowskazem w życiu codziennym. Człowiek pogodny, uśmiechnięty, skory do udzielenia pomocy w miarę swoich sił i możliwości. W ostatnich miesiącach mniej aktywny ze względu na stan zdrowia. 31 października 2024 roku towarzyszyliśmy Mu w ostatniej drodze. /hm.
Andrzej Wolski – kom. KSH w Słupcy/

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o przejściu na „Wieczną Wartę do Pana” druhny TERESY KANIEWSKIEJ. Druhna Terenia była bardzo aktywną członkinią Kręgu Seniorów i Starszyny Harcerskiej Wiarusy Hufca ZHP Września. Zawsze uśmiechnięta, życzliwa i śpiesząca z pomocą. Służbę harcerską, zaszczerpioną w drużynie harcerskiej pielęgnowała do ostatnich swoich dni. Żegnaj Druhno, CZUWAJ nad nami na Wiecznej Harcerskiej Warcie. „Kto raz przyjaźni poznał moc, nie będzie trwonił słów, przy innym ogniu w inną noc, do zobaczenia znów”. /hm. Anna

Paluszak- kom. KSiSH we Wrześni/

Z przykrością zawiadamiamy, że na Wieczną Wartę odeszła zasłużona instruktorka Hufca ZHP Poznań-Wilda hm. EWA ŁUKASIEWICZ. Wieloletnia Instruktorka Hufca, członkini Rady Hufca w latach 1971-1973. W latach 1966-1974 pełniła funkcję Komendantki XIV Szczepu przy obecnej Szkole Podstawowej nr 84 w Poznaniu, a w latach 1971-1972 drużynowa 93 PDH. Prywatnie - żona hm. Stanisława Łukasiewicza - Komendanta Hufca ZHP Poznań-Wilda w latach 1971-1973. Pogrzeb odbył się 27 listopada na Cmentarzu Komunalnym Junikowo. /Hufiec ZHP Poznań-Wilda/

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI...

REDAKCJA BIULETYNU ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO DOKONYWANIA SKRÓTÓW I KOREKTY

NADSYŁANYCH TEKSTÓW I NIE BIERZE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ICH TREŚĆ.

REDAKTOR i OPRACOWANIE TECHNICZNE: hm. BARBARA KRÓL

barbara.krol@zhp.net.pl, basia_krol@o2.pl

